

Saxo Grammaticus

Danmarks krønike

oversat af
Fr. Winkel Horn

BOG 9:

Olaf, Heming og Sivard

Da Gøtrik var død, blev hans Søn Olaf Konge. Opsat paa at hævne sin Faders Død betænkte han sig ikke paa at indvikle sit Fædreland i Borgerkrig, idet han satte Hensynet til, hvad han skyldte det almene, til Side for sine sønlige Følelser. Da han var død, blev hans Lig lagt i en Høj, der blev opkastet tæt ved Lejre, og som bærer hans Navn.

Efter ham fulgte Heming, om hvem jeg ikke har fundet andet, der er værd at berette, end at han sluttede Fred med Kejser Ludvig og stadfæstede den med Ed. Men den avindsyge Tid har maaske skjult mange udmærkede Bedrifter af ham, skjønt de gjorde ham navnkundig i hans Levetid.

Efter dem blev Sivard med Tilnavnet Ring Konge. Han var en Søn af en Konge i Norge, der hed lige saadan, og Gøtriks Datter. Det var Skaaningerne og Sjællænderne, der hjalp ham til MagtEn, thi hans Søskendebarn Ring, der ligeledes var Gøtriks Dattersøn, havde Jylland, saa Herredømmet over Riget var delt, og som om de to Landsdele ikke var værd at regne for noget formedelst deres Lidenhed, begyndte fremmede Folk ikke blot at ringeagte dem, men ogsaa at angribe dem. Sivard gik løs paa dem med større Forbitrelse end paa sin Medbejler til Riget, og da han foretrak Krig med udvortes Fjender for Borgerkrig, forsvarede han i fem Aar standhaftig sit Fædreland mod alskens Farer; han vilde nemlig hellere finde sig i, at der blev gjort Skaar i hans Herredømme hjemme for saa meget lettere at raade Bod paa den Skade, der kom ude fra. Derfor greb Ring, som var begjærlig efter den Del af Landet, han raadede for, Lejligheden og søgte at tilrive sig Herredømmet over hele Riget og betænkte sig ikke paa at volde den Mand Fortræd i hans eget Land, som vaagede over det uden for det; han angreb nemlig de Landsdele, han raadede for, og lønnede ham saaledes med Utaknemmelighed for det Forsvar, han førte for det fælles Fædreland. Saa gav nogle af Sjællænderne, der var Sivard saare hengivne, for at lægge deres oprigtige Troskab imod den fraværende for Dagen, hans Søn Ragnar Kongenavnet, skjønt han knapt var kommen ud af Vuggen endnu, ikke fordi de ikke vidste, at han endnu var uskikket til at være Konge, men fordi de ved at føre saa kosteligt et Pant frem vilde ophidse Sivards sløve Forbundsfællers Sind imod Ring. Men da Ring spurgte, at Sivard imidlertid var vendt hjem fra sit Krigstog, angreb han Sjællænderne med en stor Hærstyrke og lod dem vide, at, hvis de ikke overgav sig, blev de dræbte. Sjællænderne, som kun havde Valget imellem Skam og Fare og som nærede Mistillid til deres

Kræfter, fordi de var saa faa, bad om Vaabenstilstand, for at de kunde overveje Sagen. Den blev tilstaaet dem, men da det ikke tyktes dem muligt at blive Sivard tro, og det tyktes dem uhæderligt at give sig under Ring, vaklede de længe bekymrede imellem Frygt og Skam. Da ikke engang de gamle kunde finde Raad i denne Sag, tog Ragnar, som tilfældigvis var til Stede i Forsamlingen, Ordet og sagde: "En kort Bue skyder Pilen af i Hast. Skjønt jeg maaske kan synes med drengagtig Dumdristighed at foregribe de ældres Tale, beder jeg jer om at tilgive mig, i Fald jeg fejler, og at bære over med mig, i Fald jeg fører umoden Tale. Men den, der giver kloge Raad, bør ikke afvises, selv om han ellers ikke synes at være synderlig Ære værd. Nyttige Lærdomme bør optages med lærvilligt Sind. Eftersom det nu paa den ene Side er skammeligt at brændemærkes som Rømningsmand og Overløbere og paa den anden Side letsindigt at vove, hvad der overstiger ens Kræfter, og vi altsaa er paa det rene med, at det er lige galt, hvilken af Delene vi vælger, bør vi lade, som vi gaar over til Fjenden og saa rømme fra ham i Tide, saa snart vi ser vort Snit dertil. Det er bedre ved forstilt Eftergivenhed at forebygge Fjendens Vrede end ved at vægre os at give ham Vaaben i Hænde til at angribe os skarpere med; thi hvad andet gjør vi, naar vi unddrager os den stærkeres Herredømme, end selv at give ham Vaaben til at skære Halsen over paa os med? Den virksomste Sving udklækkes ofte af dunkle Raad, og Ræv maa man fange med List". Ved dette forstandige Raad gjorde han paa én Gang Ende paa deres Vaklen og tilførte den fjendtlige Hær en Styrke, som skulde blive til dens egen Skade. Forsamlingen, som i lige høj Grad undrede sig over dette Barns Veltalenhed og Kløgt, greb med Begjærlighed dette overordentlig snilde Forslag, som syntes langt at overgaa, hvad man kunde vente sig efter hans Alder. De gamle, som ikke selv havde kunnet finde paa Raad, skammede sig ikke ved at lyde et Barns Raad, som, hvor liden end den var, der gav det, var fuldt af den største Visdom. Men af Frygt for at udsætte den, der havde givet dem dette Raad, for umiddelbar Fare bragte de ham til Norge, for at han kunde blive opfostret der. Kort efter angreb Sivard Ring og holdt Slag med ham; han fældede Ring, men fik selv et Ulivssaar, som han døde af efter faa Dages forløb.

Ragnar Lodbrog

Efter ham blev Ragnar Konge. Paa den Tid fældede Svenskekongen Frø den norske Konge Sivard, indespærrede hans Frænders Hustruer i et Skjøgehus og udbød dem offentlig til Beskjæmmelse. Da Ragnar spurgte det, drog han til Norge opsat paa at hævne sin Bedstefader. Da han kom did, ilede adskillige af disse Kvinder, som enten nylig havde maattet give deres Legemer til Pris eller frygtede for, at der snart vilde blive gjort Vold paa deres Kyskhed, ivrig til hans Lejr i Mandsklæder og erklærede, at de vilde foretrække Døden for Skjændsel. Han, som vilde hævne den Tort, der var bleven tilføjet Kvinderne, skammede sig da heller ikke ved at benytte de Kvinders Hjælp, hvis Forsmædelse han vilde hævne, imod Ophavsmanden til denne Skjændighed. Blandt dem var ogsaa en Skjoldmød ved Navn Ladgerd, som havde Mands Mod i Brystet, skjønt hun kun var en Jomfru, og med Haaret udslaaet over Skuldrene kæmpede i første Række. Alle beundrede hendes uforlignelige Bedrifter - Haaret, der flagrede hende ned ad Ryggen, røbede nemlig, at hun var en Kvinde -,

og da Ragnar havde fældet sin Bedstefaders Drabsmand, udsurgte han flittig sine Krigere om denne Pige, som han havde lagt Mærke til forrest i Fylkingen, og tilstod, at han havde denne ene Kvinde at takke for Sejren. Da han havde faaet at vide, at hun var af ædel Byrd blandt Nordmændene, bejlede han indtrængende til hende ved Sendemænd. Hun foragtede hemmelig hans Bejlen, men lod, som hun vilde føje ham, og efter at hun ved løgnagtige Svar havde faaet sin forelskede Bejler til at tro, at han vilde faa sit ønske opfyldt, befol hun, at en Hund og en Bjørn skulde bindes i Forstuen til hendes Hus, idet det var hendes Agt at beskytte sit Kammer mod den ivrige Elsker ved Hjælp af disse to glubende Dyr. Men Ragnar, som blev glad over det gunstige Svar, gik om Bord paa sit Skib, sejlede over Havet og begav sig, idet han bød sine Ledsagere at blive tilbage i Guldalen - saaledes hedder en Dal der paa Egnen -, ene til Pigens Hus. Der blev han modtagen af de glubske Dyr, men det ene gjennemborede han med sit Spyd, det andet greb han i Struben, drejede Halsen om paa det og kvalte det og fik saa Jomfruen som Løn for den overvundne Fare. I sit Ægteskab med hende fik han to Døtre, hvis Navne ikke er bleven bevarede i Erindringen, og en Søn Fridlejf, og i tre Aar holdt han sig i Ro og Gammen.

Jyderne, som er et trodsigt Folkefærd, troede, at han formedelst det Giftermaal, han nys havde indgaaet, aldrig vilde vende tilbage, og de sluttede derfor Forbund med Skaaningerne og prøvede paa at angribe Sjællænderne, som med inderlig Hengivenhed bevarede deres Troskab imod Ragnar. Da Ragnar spurgte det, udrustede han tre Hundrede Skibe, og efter at være sejlet hjem med gunstig Vind tilintetgjorde han ved Landsbyen Hvideby Skaaningerne, der vovede at holde Slag med ham, og da Vinteren var leden, kæmpede han sejrrig med Jyderne, der boede ved Limfjorden, et Sund i den Del af Landet. Efter for tredje og fjerde Gang at have overvundet Skaaningerne og Hallænderne vendte han sin Hu til Kong Herrøds Datter Thora, som han attraaede at ægte, og forskjød Ladgerd. Han troede nemlig ikke, hans Hustru var til at stole paa, eftersom han mindedes, hvorlunde hun i sin Tid havde sat to grumme Vilddyr ud paa ham for at berede ham Døden. Imidlertid havde Svenskekongen Herrød bragt sin Datter nogle Slanger til Opfostring, som hans Ledsagere havde fundet, da han en Gang var paa Jagt i Skoven. Hun adlød strax sin Faders Bud og fandt sig i med sine Jomfruhænder at opfostre dette øglekuld, ja hun sørgede endogsaa for, at de hver Dag fik en hel Oxekrop at æde sig mætte paa, uden at ane, at hun ved at opføde dem beredte Landet en Ulykke. Da de var bleven fuldvoxne, afsved de nemlig hele Omegnen med deres pestsvangre Aande, og Kongen, som nu fortrød sin enfoldige Gjerning, lod kundgjøre, at den, der friede Landet for denne Plage, skulde faa hans Datter til Ægte. Mange Ungersvende indlod sig forgjæves paa dette farlige Foretagende, ikke mindre tilskyndede af Tapperhed end af Elskov. Da Ragnar af Folk, som rejste imellem Landene, fik Nys om dette, bad han sin Fostermoder om at give ham en ulden Kappe og et Par meget lodne Broge, som kunde skjærme ham imod Slangebiden; han mente nemlig, at han til Beskyttelse maatte have lodne Klæder, og for lettere at kunne røre sig i dem tog han dem tillige bløde og bøjelige. Da han paa sit Skib var kommen til Sverige, og det faldt i med Frostvejr, dykkede han sig med Vilje i Vandet og lod de vaade Klæder Stivfryse for at gjøre dem mere uigjennemtrængelige. Saaledes paaklædt tog han Afsked med sine Ledsagere, idet han opfordrede dem til at være Fridlejf tro, og gik ene op til Kongeborgen. Da han fik øje paa den, spændte han Sværd ved Lænd og tog et Spyd med

Svingrem i sin højre Haand. Da han saa gik videre, kom en usædvanlig stor Slange glidende frem imod ham, og i dens Spor fulgte en anden, der var lige saa stor. De gjorde alt, hvad de kunde, snart for at knuse Ungersvenden med deres Halers Bugtninger, snart for uafsladelig at overgyde og overspy ham med deres Edder; Hirdmændene, der var krøbne i sikkert Skjul, saa' imidlertid til i Frastand som rædde Smaapiger, og Kongen selv flyede ligeledes rædselsslagen med nogle faa Mænd til et snævert Kammer. Men Ragnar, som stoled paa sine frosne Klæders Haardhed, gjorde Slangernes giftige Angreb til Skamme ikke blot med sine Vaaben, men ogsaa ved Hjælp af Klæderne, og holdt ene under utrættelig Kamp Stand imod de to Gab, der uafsladelig spyede Edder paa ham, thi deres Tænder afbødede han med Skjoldet og Edderen med Klæderne. Til sidst slyngede han med kraftig Haand Spydet imod de to Udyr, der angreb ham, borede det igjennem Hjærtet paa dem begge og førte saaledes Kampen lykkelig til Ende. Kongen saa' nysgjerrig paa hans Paaklædning, og da han saa', hvor lodden og grov den var, men især den nederste Del af den og allermest Brogene, gav han ham skjemtvis Tilnavnet Lodbrog. Han indbød ham ogsaa til Gjæstebud med ham selv og hans Venner, for at han kunde kvæge sig efter de overstandne Besværligheder, men Ragnar sagde, at han først maatte se til sine Kammerater, som han havde ladet blive tilbage. Han gik da bort og vendte tilbage med dem, alle prægtig klædte i Anledning af Gjæstebudet, de skulde til, og omsider, da det var til Ende, fik han den for Sejren fastsatte Løn. Med Thora fik han to herligt begavede Sønner, Radbard og Dunvat, og de fik Brødrene Sivard, Bjørn, Agnar og Ivar. Imidlertid afsatte Jyderne og Skaaningerne opflammede af en uslukkelig Oprørslue Ragnar og overgav Herredømmet til en Mand ved Navn Harald. Ragnar sendte Bud til Norge og bad om venlig Hjælp imod dem, og Ladgerd, hvis gamle Kjærlighed endnu levede stærk og standhaftig i hende, sejlede da skyndsomt til Danmark tillige med sin nye Husbond og sin Søn og bragte ham, som i sin Tid havde forskudt hende, en Flaade paa hundrede og tyve Skibe. Da Ragnar mente, at han havde al den Hjælp nødvendig, han kunde faa, opbød han til Værn Folk af enhver Alder, satte svagelige Folk sammen med stærke og betænkte sig ikke paa at stikke Dreng og Oldinge ind i de stærkes Fylkinger. Han søgte først at knuse Skaaningerne og holdt et vældigt Slag med Oprørerne paa den Slette, der kaldes Uldager. Dér viste Ivar, som kun var syv Aar gammel, at han havde en fuldvoxen Mands Kraft i en Drengs Legeme, men Sivard blev, medens han angreb Fjenden Ansigt til Ansigt, saaret og faldt næsegrus til Jorden. Da hans Stalbrødre saa' det, gav de sig opfyldte af den største Ængstelse til at se sig om efter, hvorhen de kunde fly, saa det kom ikke blot til at gaa ud over Sivard, men nedslog næsten hele Ragnars Hærs Mod. Men Ragnar styrkede atter ved mandig Daad og Opmuntring sine forfærdede Mænds sunkne Mod og drev dem til at prøve paa at sejre, just som de var ved at blive overvundne. Ladgerd, som i sit spæde Legeme havde et uforligneligt Mod, dækkede ogsaa med det Forbillede, hun gav paa glimrende Tapperhed over Krigsfolkernes Tilbøjelighed til at give sig paa Flugt; thi hun gjorde en Svingning og faldt uventet Fjenden i Ryggen, saa den Skræk, der var opstaaet blandt hendes Stalbrødre, gik over i den fjendtlige Hær. Til sidst maatte Haralds Hær vige, og efter at hans Folk havde lidt et stort Nederlag, flyede han. Da Ladgerd kom hjem fra Slaget, gjennemborede hun om Natten sin Husbonds Strube med et Spyd, hun havde skjult under sin Kjortel, og saa tilegnede hun sig hele hans Magt og

Værdighed, thi denne overmodige Kvindesjæl holdt det for fornøjeligere at have Herredømmet uden Husbond end at dele hans Kaar.

Sivard blev ført til en By i Nærheden, hvor han lod sig pleje af Læger, men de var fuldstændig ved at fortvivle, thi det skrækkelige Saar gjorde alle de Lægemedler, de anvendte, til Skamme. Men saa saa' de en Mand af forbavsende Størrelse gaa hen til den syges Seng, og han lovede Sivard, at hvis han vilde indvi alle de Mænds Sjæle, han fældede i Kamp, til ham, skulde han strax blive karsk. Han lagde heller ikke Dølgemaal paa sit Navn, han hed Roster, sagde han. Da Sivard skjønnede, at han ved at give et ringe Løfte kunde opnaa et stort Gode, gik han ivrig ind paa, hvad Manden forlangte. Saa strøg Oldingen pludselig med Haanden den blaa Plet, der var en Følge af Forraadnelsen i Saaret, bort, og der kom strax Ar paa det. Til sidst dryssede han Støv i øjnene paa ham, og saa gik han. Der kom pludselig Pletter paa øjnene, og til Forbavselse for dem, der saa' det, fik disse Pletter den største Lighed med smaa Snoge. Jeg skulde næsten tro, at Ophavsmanden til dette Under har villet aabenbare den Grumhed, Ungersvenden skulde lægge for Dagen i Fremtiden, ved det umiskjendelige Vidnesbyrd, hans øjne bar om den, for at den mest iøjnefaldende Del af hans Legeme ikke skulde savne en Forjættelse om hans senere Liv. Da den gamle Kone, som tilberedte hans Lægemedler, saa' ham faa disse Snogemærker i Ansigtet, blev hun greben af en usædvanlig Skræk for Ungersvenden, daanede og faldt om. Herfra stammer Sivards vidt kjendte Tilnavn Snogøje.

Imidlertid døde Ragnars Hustru Thora af en hidsig Sygdom, hvilket voldte ham, som elskede sin Hustru højt, overordentlig bitter Sorg. Da han holdt for, at han bedst kunde forjage den ved Arbejde, besluttede han at søge Trøst i Idrætter og dulme sin Smerte ved Anstrængelser. Idet han derfor for at drive sin Kummer paa Flugt og finde Trøst tænkte paa Krigsbedrifter, bød han, at enhver Husfader skulde bringe ham det af sine Børn, han satte mindst Pris paa, eller en Slave, der var upaalidelig og doven til sit Arbejde, for at han kunde komme i Krigstjeneste hos ham. Skjønt denne Forordning kun syntes lidet skikket til at fremme hans Formaal, viste han dog, at de ringeste Danske overgik de tapreste Mænd blandt andre Folkefærd, og de unge Mennesker havde stor Nytte deraf, idet de, som saaledes udvalgtes, kappedes om at aftvætte det Dorskhedsmærke, der var blevet sat paa dem. Han bestemte derhos, at enhver Retstrætte skulde paadømmes af tolv godkjendte Ældste; alle andre Retsmidler afskaffedes, og det tilstededes hverken Sagsøgeren eller Sagvolderen at tale sin Sag. Denne Forordning havde det gode ved sig, at den gjorde det umuligt letsindig at yppe Retstrætter, og han mente derved tilstrækkelig at have forebygget, at onde Mennesker falskelig anklagede nogen. Derefter paaførte han England Krig og saarede og fældede i et Slag Hame, som var Konge dér og Fader til Ella, en saare ædel Ungersvend. Derpaa fældede han Jarlerne over Skotland, Petland og de øer, som kaldes Sudrøerne eller de sydlige øer, og satte sine Sønner Sivard og Radbard over disse Landsdele, der nu havde mistet deres Høvding. Efter ogsaa med Magt at have berøvet Norge dets Konge bød han dette Land lyde Fridlejf, og ham satte han ogsaa over Orknøerne, som han berøvede deres egen Jarl.

Nogle af Danskerne, som i deres halsstarrige Had imod Ragnar haardnakket vedblev at pønse paa Oprør, sluttede sig imidlertid til Harald, som hidtil havde været i Landflygtighed, og søgte

at bringe hans kuldkastede Lykke paa Fode igjen. Ved denne Fremfusenhed vakte de hele Borgerkrigens Frækhed imod Kongen og indviklede ham i Farer hjemme, da ingen Fare truede ham ude fra. For at holde dem i Ave drog Ragnar imod dem med en Flaade bemanded med danske øboer, tilintetgjorde Oprørernes Hær og drev Harald, den slagne Hærs Høvedsmand, paa Flugt til Tyskland og nødte ham til forsmædelig at aflægge den Værdighed, han frækt havde tiltaget sig. Han nøjedes heller ikke med simpelt hen at ombringe Fangerne, men foretrak at pine dem til Døde, saa at de, han ikke kunde faa til at opgive deres Troløshed, ikke engang fik Lov til at opgive Aanden uden at blive straffede med den største Grumhed. For øvrigt fordelte han deres Jordegodser, der var flygtede sammen med Harald, blandt sine Krigsfolk, idet han mente, at deres Fædre blev saa meget haardere straffede, naar de saa', at den Ære at tage Arv efter dem blev dem til Del, som de havde forstødt, medens de, som de holdt mere af, gik glip af deres Fædrearv. Men ikke engang det var nok til at slukke hans Hævntørst, han besluttede oven i Kjøbet at angribe Sachsen, fordi han troede, at det var hans Fjenders Tilholdssted, og at Harald var tyet dertil. Han bad sine Sønner om at staa ham bi og angreb Karl, som just da opholdt sig ved sit Riges Grænse dér. Efter at Ragnar havde opsnappet hans Skildvagter og listet sig forbi de udstillede Vagtposter, troede han, at Resten vilde være let at gjøre, og haabede, at det vilde gaa rask fra Haanden, men saa kom der pludselig en med guddommelig Spaadomsgave udrustet Kvinde, som om hun var en fra Himlen sendt Sandsigerske eller Fortolkerske af den guddommelige Vilje, og advarede Karl med heldbringende Forkyndelse og forebyggede ved sin lykkelige Spaadom den truende Fare, idet hun lod ham vide, at Sivards Flaade havde lagt til ved Floden Seines Munding. Kejseren laante opmærksomt øre til hendes Ord, og da han tydede dem som et Budskab om, at Fjenden var i Landet, sørgede han for, at de Barbarer, hvis Komme saaledes var blevet meldt ham, blev holdt i Ave ved, at han gik imod dem og holdt Slag med dem. I det Slag, han holdt med Ragnar, havde han ikke saa meget Held med sig, som man skulde have ventet efter den Forsigtighed, hvormed han belavede sig paa Faren. Han, næsten hele Europas utrættelige Overvinder, der var draget gjennem saa stor en Del af Verden og alle Vegne havde vundet de største og mest straalende Sejre, saa' nu den Hær, der havde overvundet saa mange Stater og Folkefærd, vende Ryg i Slaget og blive slaaget af en lille Flok fra en enkelt Landsdel.

Da Ragnar efter at have paalagt Sachserne Skat fik sikker Tidende fra Sverige om, at Herrød var død, og derhos fik at vide, at hans Sønners Arv efter deres Bedstefader blev forholdt dem ved hans Efterfølger Sørles Svig, bad han Bjørn, Fridlejf og Radbard om at slaa sig sammen med ham, - thi Regnald, Hvidsærk og Erik, hans Sønner med Svanløg, havde endnu ikke naaet vaabenfør Alder -, og drog til Sverige. Da Sørle mødte ham med sin Hær, lod han Ragnar vælge, om der skulde holdes almindeligt Slag eller Tvekamp, og da han valgte Tvekamp, stillede Sørle en Kæmpe af udmærket Mod ved Navn Skard tillige med hans syv Sønner til Holmgang med ham. Ragnar tog sine tre Sønner med; de kæmpede i begge Hæres Paasyn, og Ragnar gik ud af Kampen som Sejrherre. Bjørn fik, fordi han havde tilføjet Fjenden et Nederlag uden selv at lide nogen Skade, et Tilnavn, som han beholdt alle sine Levedage, og som forkyndte, at hans Sider var saa haarde, som om de var af Jærn. Denne Sejr gav Ragnar Tillid til, at han vilde overvinde enhver Fare, og han angreb da Sørle og fældede ham og alle de Krigsfolk, han førte i Marken. Han skjænkede Bjørn Herredømmet over Sverige som

Løn for hans udmærkede Tapperhed, og saa afholdt han sig i nogen Tid fra Krig og holdt sig i Ro. Han fattede nu stor Elskov til en Kvinde, og for lettere at komme i Besiddelse af hende søgte han ivrig at vinde hendes Fader ved at vise ham den største Velvilje, indbød ham ofte til Gjæstebud og behandlede ham saa med den yderste Høflighed, rejste sig ærbødig op, naar han kom, og hædrede ham ved at bænke ham ved sin Side, glædede ham tit med Gaver og stundom med de venligste Ord. Da Faderen indsaa, at al den Ære ikke blev ham til Del for hans egne Fortjenesters Skyld, grundede han over, hvad Grunden dertil vel kunde være, og kom saa paa det rene med, at hans Konges stiltiende Bevaagenhed hidrørte fra Kjærlighed til hans Datter, idet han skjulte sin Attraa for hende under Skin af Venlighed imod ham. For nu at gjøre Elskerens Snildhed til Skamme vogtede han saa meget omhyggeligere paa hende, just fordi han mærkede, at han eftertragede hende med hemmelig Attraa og stor Halsstarrighed. Men Ragnar, som til sin Glæde havde faaet sikkert Bud om, at hun gav ham sit Ja, begav sig ud til den Gaard, hvor hun holdtes i Forvaring, og idet han gik ud fra, at intet er umuligt for Elskov, gik han ene til en Bonde i Nabolaget og bød sig til Gjæst hos ham. Næste Morgen byttede han Klæder med Kvinderne og kom i Kvindedragt til sin elskede, medens hun var ved at spinde, og for ikke at røbe sig var han snild nok til ogsaa at give sig i Lag med denne Kvindesyssel, skjønt hans Hænder ikke var øvede i Kunsten; om Natten fik han saa sin Vilje med Pigen og favnede hende. Da det lakkede ad Tiden, da hun skulde føde, og hendes tiltagende Sværhed røbede, at hun havde sat sin Kyskhed til, trængte Faderen, som ikke var sikker paa, hvem hans Datter havde ladet sig besvangre af, haardt ind paa hende for at faa hende til at sige, hvem hendes ukjendte Forfører var, og da hun haardnakket paastod, at hun ikke havde haft andre i Sengen hos sig end sin Terne, overlod han til Kongen at faa Sagen oplyst. Ragnar kunde ikke finde sig i, at den uskyldige Terne skulde lade en saa usædvanlig Beskyldning sidde paa sig, og skammede sig ikke ved at tilstaa sin egen Brøde for at godtgjøre en andens Uskyldighed. Ved denne ædle Adfærd baade gjendrev han den falske Beskyldning, at en Kvinde havde avlet Barnet, og opnaaede, at et latterligt Rygte ikke kom ud blandt onde Tunger. Han lyste Barnet, hun skulde føde, i Kuld og Kjøen og sagde, at han vilde, det skulde kaldes Ubbe. Da Drengen omtrent var bleven voxen, lagde han til Trods for sin Ungdom en moden Mands Forstand for Dagen, thi han elskede sin Moder, fordi hun havde givet sig hen til en højbaaren Mand, men nærede ingen Ærbødighed for sin Fader, fordi han havde nedladt sig til en Elskov, der var under hans Værdighed.

Derefter rustede Ragnar sig til et Tog imod Hellespontierne, stævnedes Danskerne til Tinge og lovede, at han vilde give Folket overmaade heldbringende Love; han fastsatte, at medens enhver Familiefader hidtil skulde afgive den af sine Sønner, han agtede ringest, til Krigstjeneste, skulde han nu ruste sin kraftigste Søn eller sin paalideligste Træl. Da det var gjort, drog han ledsaget af sine Sønner med Undtagelse af Ubbe af Sted og angreb og underlagde sig Hellespontierne og deres Konge Dian efter at have overvundet dem i adskillige Slag, og til sidst fældede han Kongen efter at have paaført ham en Mængde Ulykker. Hans Sønner Dian og Daxon, der var gifte med Ruthenerkongens Døtre, fik deres Svigerfader til at hjælpe dem med Krigsfolk og tog sig med den største Iver for at hævne deres Fader. Da Ragnar saa, hvor umaadelig stor deres Hær var, tvivlede han om, at hans Krigsstyrke var tilstrækkelig, og bød, at nogle Kobberheste skulde sættes paa Hjul, saa de kunde føres af

Sted, kjøres omkring paa Vogne, som let kunde drejes, og af al Magt drives ind iblandt Fjendernes tætteste Skarer. Dette bidrog saa meget til at splitte Fjendernes Fylking, at Haabet om Sejr mindre syntes at bero paa Krigsfolkene end paa disse Indretninger, som med deres uimodstaaelige Masse knuste alt, hvad der kom i Vejen for dem. Den ene af Høvdingerne blev dræbt, den anden flyede, og hele Hellespontierne Hær gav sig paa Flugt. Skytherne, med hvem Daxon ogsaa var nær beslægtet paa mødrene Side, skal ogsaa være blevene tilintetgjorte i det Nederlag. Deres Land fik Hvidsærk. Ruthenerkongen, som ikke stolede paa sine Kræfter, skyndte sig i Tide at unddrage sig Ragnars frygtelige Vaaben ved Flugt.

Da Ragnar havde været paa Vikingefærd paa det nærmeste i fem Aar og hurtig havde bragt alle andre Folkefærd til at underkaste sig, fik han at vide, at Bjarmerne, som han nylig havde overvundet, men hvis Underkastelse ikke var til at stole paa, aabenbart unddrog sig hans Herredømme. Da de fik Nys om hans Komme, fik de ved deres Galdresange Himlen til at staa dem bi og drev de ophidsede Skyer op til et voldsomt Uvejr. Det hindrede en Stund Danskerne i at sejle, og saa slap Levnedsmidlerne op for dem. Da Uvejret pludselig hørte op, sved den mest brændende Hede dem med sin Brand, og den Plage var ikke lettere at holde ud, end den stærke Kulde havde været, saaledes plagede et ulykkebringende Overmaal i begge Retninger skiftevis deres Legemer og ødelagde dem ved sin overvældende Styrke først til den ene Side og saa til den anden, og hertil kom saa Blodgang, der gjorde det af med de fleste, saa Danskerne, som ingen Vegne kunde komme som Følge af Vejrets farlige Beskaffenhed, omkom i Massevis af den Legemssot, der opstod overalt. Da Ragnar mærkede, at den Magt, hvormed Vejret holdt ham tilbage, snarere var kunstig end naturlig, sejlede han videre, saa godt han kunde, og kom til Kurernes og Sembernes Land, hvor man viste hans Myndighed den højeste Grad af Ære som den mest hæderkronede Sejrherres Magtfuldkommenhed. Denne Hyldest gjorde Kongen endnu mere opbragt paa Bjarmerne for deres Overmod, og han søgte at hævne den Foragt, de havde vist hans kongelige Myndighed, ved uventet at angribe dem. Deres Konge, hvis Navn ikke kjendes, blev rædselslagen ved dette Fjendernes pludselige Indfald, og da han ikke turde indlade sig i Kamp med dem, flyede han til Matul, Kongen i Finmarken. Stolende paa dennes Bueskytters udmærkede Dygtighed fortrædige han ustraffet Ragnars Hær, der overvintrede i Bjarmeland. Finnerne plejer nemlig at løbe hurtig paa glatte Træskinner og farer af Sted til hvilken Side de vil, saa man holder for, at de er i Stand til efter Behag at nærme eller fjærne sig; saa snart de nemlig har gjort Fjenden Fortræd, flyver de bort med samme Hastighed, som de kom med, de er ikke længere om at trække sig tilbage end om at rykke frem. Deres Behændighed saa vel som den Dygtighed, hvormed de forstaar at bruge deres Skier, gjør dem derfor udmærket skikkede baade til at angribe og til at flygte. Man kan tænke sig, hvor Ragnar den Gang maa have undret sig over sin kranke Lykke, da han, som i sin Tid havde besejret Romerriget, da det stod paa sit Højdepunkt, nu saa' sig styrtet i den største Fare af en vaabenløs og uordnet Hob. Han, som paa den mest udmærkede Maade havde gjort det af med den romerske Krigsstyrkes mest glimrende Pryd og den herligste Anførers ypperlige Krigsfolk, maatte vige for en raa og vild Hobs usle og fattige Udrustning. Han, hvis Krigshæder hidtil det tapreste Folkefærds Magt ikke havde formaaet at mindske, kunde nu ikke staa sig imod en lille Flok af et foragteligt Folk. Saaledes gik det til, at han med den Krigsstyrke, med hvilken han paa det tapreste havde gjort

det af med Verdens berømteste og prægtigste Hær og med Krigsmagtens tungeste Vaaben, at han med den Hær, med hvilken han i aaben Mark havde gjort Ende paa saa mange Fodfolks, saa mange Lejres og saa mange Hestfolks Vaabenbrag, maatte finde sig i at angribe en ussel og ukjendt lille Folkehob hemmelig og ligesom paa Stimandsvis. Saaledes gik det til, at han ikke skammede sig ved at plette sin straalende Hæder, som han havde vundet aabenlyst og ved Dagens Lys, med Svig i Nattens Mørke og i Steden for at holde sig i aaben Tapperhed tog sin Tilflugt til hemmelige Baghold. Det blev lige saa nyttigt, som det tog sig stygt ud. Han glædede sig ikke mindre over Finnernes Flugt end i sin Tid over Karls og tilstod, at han havde fundet større Kræfter hos dette Folk, der var blottet for alt, end hos den bedst udrustede Krigsstyrke; thi det faldt ham lettere at holde Stand over for Romernes tungeste Vaaben end over for de pjaltede Finners Pile. Da Bjarmernes Konge var dræbt og Finnekongen jaget paa Flugt, lod Ragnar til evig Amindelse om sin Sejr sine Bedrifter indriste paa Klippetoppene.

Imidlertid lod Ubbe sig af sin Morfader Esbern forlede til formastelig at tragte efter Kongemagten, satte den Ærbødighed, han skyldte sin Fader, til Side og gjorde Fordring paa Kongekronen for sit eget Hoved. Da Ragnar af de svenske Jarler Kelther og Thorkil fik Nys om denne Frækhed, sejlede han i største Hast til Gotland. Da Esbern mærkede, at de to nævnte Mænd var Ragnars Sag hengivne med sjælden Troskab, søgte han ved at tilbyde dem Belønninger at faa dem til at svigte Kongen, men de holdt ubøjelig fast ved, hvad de havde sat sig for, og sagde, at deres Vilje rettede sig efter Bjørns, hvorhos de lod ham vide, at der ikke var en eneste Svensker, som vilde vove at gjøre noget, der var ham imod. Saa var Esbern ikke sen til at prøve sig frem hos ham ved at skikke Sendemænd til ham med de fagreste Ord. Han erklærede, at han aldrig vilde hælde mere til Forræderi end til Trofasthed og ansaa det for den største Skjændsel at foretrække en troløs Broders Gunst for den retsindigste Faders Kjærlighed; Sendemændene lod han hænge til Straf, fordi de havde opfordret ham til saa svar en Brøde, og Svenskerne straffede paa samme Maade de øvrige, der hørte til Sendemændenes Følge, med Døden for deres strafværdige Opfordring. Da Esbern skjønnede, at hans underfundige og hemmelige Anstalter kun havde liden Fremgang, samlede han aabenlyst Krigsfolk og skred uden Omsvøb til Krig. Men Ivar, der var Høvedsmand over Jylland, erklærede, at ingen af Parterne i denne ugudelige Strid kunde være Guderne velbehagelig, og han unddrog sig derfor fra den syndige Krig ved frivillig at drage i Landflygtighed. Ragnar angreb Esbern i det Sund, som hedder Grønsund, og fældede ham; den dræbtes afhuggede Hoved bød han skulde stilles op i Forstavnen til Skræk for Oprørerne. Ubbe flygtede, men begyndte atter Krigen paa Sjælland og angreb sin Fader. Da hans Fylking var splittet ad, og han ene blev angreben fra alle Sider, fældede han saa mange af den fjendtlige Hær, at Fjendernes Lig dyngede sig op og dannede som det stærkeste Bolværk om ham, inden for hvilket det var en let Sag for ham at hindre sine Angribere i at komme ham nær. Til sidst blev han dog overvældet af Fjendens tætte Skarer, fangen og ført bort for at lægges i Lænker; med umaadelig Kraft sprængte han Lænkerne og rystede dem af sig, men da han søgte at bryde og afkaste de Baand, som saa blev lagt paa ham, var det ham ikke muligt at slippe af sit Fangenskab. Da Ivar fik Nys om, at Oprørerens Straf havde gjort Ende paa Urolighederne i Landet, vendte han hjem til Danmark, hvor Ragnar modtog ham med den

største Ære, fordi han, medens denne grumme Strid rasede, i hvilken Fader og Søn stræbte hinanden efter Livet, havde lagt den største Frændekjærlighed for Dagen.

Imidlertid fik Daxon, som længe forgjæves havde søgt at overvinde Hvidsærk, der stod for Styret i Skythien, til sidst denne lokket i en Fælde under Paaskud af, at han vilde slutte Fred med ham. Han blev gjæsteventlig modtaget af Hvidsærk, men havde en Skare væbnede Mænd i Beredskab, som han lod kjøre ind i Byen under Foregivende af, at de vilde drive Handel, og som saa ved Nattetid skulde angribe hans Værts Hus. Hvidsærk anrettede et saadant Nederlag blandt denne Stimandsskare, at han var omgivet af en hel Dynge Lig af Fjender, saa at de for at tage ham til Fange maatte sætte Stiger til. Tolv af hans Stalbrødre blev ligeledes fangne af Fjenden paa samme Maade, og da det blev stillet dem frit for at vende hjem til deres Fædreland, erklærede de, at de vilde ofre deres Liv for Kongen og foretrak at dele en andens Fare for at trække sig ud af den, de selv var stedte i. Men Daxon blev saa grebet af Medlidenhed ved Synet af Hvidsærks overvættets Fagerhed, at han ikke kunde bære det over sit Hjærte at bryde denne Knop, der var ved at folde sig ud til den herligste Blomst. Han bød ham ikke blot Livet, men ogsaa sin Datter til Hustru med Hælvten af Riget i Medgift, idet han hellere vilde skaane ham paa Grund af hans Fagerhed end straffe ham paa Grund af hans Tapperhed. Men saa sjælsstor var Hvidsærk, at han ikke brød sig det ringeste om et Liv, der skjænkedes ham af Naade, han afslog Tilbudet om at slippe for al Straf, som om det var en Velgjerning, der kun var saare lidet værd, holdt selv fast paa sin Dødsdom og sagde, at Ragnar vilde være lemfældigere med den Hævn, han vilde tage for sin Søn, i Fald han fik at vide, at han selv havde faaet Lov til at vælge sin Dødsmaade. Hans Fjende undrede sig over denne Fremfusenhed og lovede, at han skulde blive ombragt paa den Maade, han selv bestemte. Den Tilladelse tog Ungersvenden imod som en stor Velgjerning, og han bad om, at han maatte blive bunden og brændt tillige med sine Stalbrødre. Daxon var ikke sen til at opfylde hans indstændige Bønner om at maatte komme af med Livet og lod ham ombringe paa den Maade, han bad om som om en Gunst. Da Ragnar spurgte dette, var han nær ved at sørge sig til Døde; han klædte sig ikke blot i Sørgeklæder, men lagde sig ogsaa i sin store Bedrøvelse til Sengs og gav sin Smerte Luft i Suk og Klager. Hans Hustru, som havde mere end Mands Mod, bebrejdede ham hans Svaghed og styrkede hans Mod ved mandig Opmuntring, kaldte hans Sjæl tilbage fra Sorgen og opfordrede ham til af al Magt at øve Krigsbedrifter; det var rimeligere, sagde hun, at en tapper Fader sonede sin Søns blodbestænkte Aske med Vaaben end med Taarer; og hun formanede ham til ikke i kvindagtig Sorg at paadrage sig lige saa megen Vanære ved Graad, som han før havde vundet Hæder ved Tapperhed. Hendes Ord gjorde Ragnar bange for, at han ved kvindagtig Sorg kunde sætte den Navnkundighed, hans Tapperhed tidligere havde skaffet ham, paa Spil, han aflagde sine Sørgeklæder og de andre Tegn paa Sorg, og i Haab om snarlig Hævn vakte han atter sit slumrende Mod. Saaledes kan stundom de svage Sjæle styrke de stærke. Han overdrog til Ivar at tage Vare paa Riget, omfavnede med faderlig Kjærlighed Ubbe, som atter var kommen i Gunst hos ham som i fordums Dage, og saa sejlede han med sin Flaade til Rusland, fangede Daxon og sendte ham betyngtet med Lænker til Udgaard for at holdes i Forvaring der. Det er vitterligt, at Ragnar ved denne Lejlighed behandlede sin kjæreste Søns Drabsmand med den største Mildhed og Lemfældighed, idet han for at opnaa den Hævn, han attraaede, lod sig nøje

med at sende den skyldige i Landflygtighed fremfor at lade ham dræbe. Denne Mildhed bragte Ruthenerne til at skamme sig ved yderligere at rase imod en Konge, som de ikke engang ved bitter Uret kunde drive til at ombringe sine Fanger. Det varede heller ikke længe, før Ragnar atter skjænkede ham sin Gunst og gav ham tilbage til hans Land, imod at han lovede hvert Aar at overrække ham Skatten knælende og barbenet ledsaget af tolv af Landets Ældste, som ligeledes skulde være barbenede. Han holdt det nemlig for bedre at gaa lemfædig til Værks over for en fangen og ydmygt bedende Mand end at svinge den blodige øxe og vilde hellere til Stadighed bøje den stolte Nakke under Trældomsaaget end hugge den over én Gang for alle. Da han drog bort derfra, satte han sin Søn Erik med Tilnavnet Vejrhat over Sverige. Her fik han at vide, at medens Fridlejf og Sivard var paa Krigstog med ham, havde Nordmændene og Skotterne svigagtig overdraget Kongeværdigheden til to andre, og han gjorde det da først af med ham, der havde tilrevet sig Magten i Norge, og gav dette Rige til Bjørn.

Derpaa drog han sammen med Bjørn og Erik til Orknøerne, som han hærjede, og omsider lagde han til Land ved Skotlands Grænsen, og efter at have udmattet Skotternes Konge Murial ved et tre Dages Slag fældede han ham, men hans Sønner Dunvat og Radbard blev efter at have kæmpet ypperlig dræbte af Fjenderne, saa den Sejr, deres Fader vandt, var bestænket med deres Blod. Da han kom hjem til Danmark, fik han at vide, at hans Hustru Svanløg imidlertid var død af Sot, og strax søgte han Trøst for Sorgen i Ensomhed og stængte taalmodig sin syge Sjæls Kummer inde bag sit Hus' Vægge. Denne bitre Sorg fik imidlertid Ende, da Ivar pludselig vendte hjem, fordreven fra sit Rige. Gallerne havde nemlig jaget ham bort og svigagtig overdraget Kongemagten til en Mand ved Navn Ella, Hames Søn. Ragnar tog Ivar med som Vejviser, eftersom han var stedkjendt der i Landet, sejlede did med sin Flaade og kom til den Havn, som hedder Norwich. Der udskibede han sine Krigsfolk, og efter et Slag, der trak ud i tre Dage, drev han, efter at der var flydt en Mængde engelsk og saare lidt dansk Blod, Ella, der havde stolet paa Gallernes Tapperhed, paa Flugt. Efter at have dvælet et Aar dér som Sejrherre kaldte Ragnar sine Sønner til Hjælp og drog til Irland, og efter at have dræbt Kongen dér, Melbrik, belejrede, stormede og indtog han Dublin, der var helt opfyldt med Barbarernes Skatte. Dér laa han i Lejr et Aar, og saa sejlede han igjennem Middelhavsstrædet og trængte frem helt til Hellespont, idet han drog igjennem de mellemliggende Riger og alle Vegne vandt de berømmeligste Sejre, og Skæbnen ingen Steds afbrød hans stadige og heldige Fremgang.

Imidlertid havde Harald med Bistand af nogle Danske, som kun havde liden Lyst til at følge Ragnar paa hans Krigstog, igjen begyndt Uroligheder i Riget og anmasset sig Kongenavnet. Da Ragnar vendte tilbage fra Hellespont, mødte han ham med Vaabenmagt, og da det gik Harald uheldig, drog denne, som indsaa, at hans Hjælpekilder hjemme var udtømte, til Kejser Ludvig, som den Gang opholdt sig i Mainz, for at bede ham om Hjælp. Ludvig, som var opfyldt af den største Iver for at udbrede den sande Tro, stillede Barbaren et Vilkaar, idet han lovede ham Hjælp, hvis han vilde gaa ind paa at antage Kristendommen, thi der kunde ingen Hjærternes Enighed være imellem Folk, som havde forskjellig Tro; enhver, som søgte Hjælp, maatte derfor først have samme Religion, og man kunde ikke være fælles om store Bedrifter, naar man var uenig om, hvorledes man skulde dyrke Gud. Denne Kejserens Beslutning skaffede baade hans Gjæst Frelsen og ham selv Ry for Fromhed; saa snart Harald højtidelig

havde ladet sig døbe, hjalp han ham strax med sachsiske Krigsfolk, og stolende paa dem lagde Harald med Umage og Bekostning Vind paa at bygge en Kirke i Landskabet Slesvig, som han viede til Gud. Saaledes tog han sit Forbillede i Henseende til den hellige Gudsyndkelse fra de romerske Kirkeskikke; han erklærede Hedningernes Vildfarelser for vanhellige, nedbrød deres Templer, jog Offerpræsterne i Landflygtighed, afskaffede deres Præsteskab og var den første, som indførte Kristi hellige Lære i sit barbariske Fædreland og lagde Vind paa den sande Gudsyndkelse efter at have forkastet Afgudernes, og endelig iagttagte han med den samvittighedsfuldste Omhu alt, hvad der kunde tjene Religionen til Beskyttelse. Men han havde mere Fromhed end Held med sig ved det, han saaledes begyndte paa, thi Ragnar kom over ham, krænkede de Kirkeskikke, han havde indført, gjorde den sande Religion fredløs, gjenindsatte den falske i dens gamle Plads og lod dens Skikke komme til deres gamle Ære og Værdighed. Men Harald maatte gaa i Landflygtighed og gjorde sig skyldig i Helligbrøde, thi han, der havde givet et lysende Forbillede ved at begynde paa at indføre den sande Lære, var den første til at svigte den, og efter at have gjort sig berømmelig ved sin Fromhed blev han en skjændig frafalden.

Imidlertid begav Ella sig til Irland, hvor han ombragte alle dem, der med Troskab hang ved Ragnar, med Sværdet eller paa anden Maade straffede dem. Da Ragnar angreb ham med sin Flaade, straffede den Almægtige ham i sin retfærdige Vrede aabenlyst for den Foragt, han havde vist Religionen, thi han blev fangen og kastet i Fængsel, og hans syndige Legeme blev givet Slinger at æde, og øglerne fraadsede ynkeligt i hans Indvolde. Hans Lever blev fortæret, og en Slange gnavede som en grum Bøddel paa selve hans Hjærte. Da kvad han med modig Røst om alle sine Bedrifter, og da han havde opregnet dem alle, tilføjede han:

"Om Grisene vidste,
hvad Galten maa lide,
til Strid de stævned
og stormed Stien".

Ragnar Lodbrogs Sønner

Ivar fik Budskabet om Ragnars Død, da han just var ved at se paa de offentlige Lege, men han fortrak ikke des mindre ikke en Mine og saa' i ingen Maade mere nedslaaet ud end sædvanlig, han holdt ikke blot Budskabet om Faderens Død hemmeligt ved at skjule sin Sorg, men han forbød endogsaa det ved Rygtet skrækslagne Folk at gjøre Larm eller gaa bort, før Legene var til Ende. Han bevarede sit muntre Ansigt for ikke at afbryde Legen og vendte ikke Blikket fra den offentlige Lystighed for at dvæle ved sin egen Sorg, for at han ikke ved pludselig at gaa over fra den største Munterhed til den dybeste Bedrøvelse skulde faa Ord for mere at vise sig som en sørgende Søn end som en munter Høvding. Da Sivard modtog Budskabet, jog han i sin Bestyrtelse, mere opfyldt af Kjærlighed til Faderen end af Følelse af sin egen Lidelse, det Spyd, han tilfældigvis holdt i Haanden, dybt ned i Foden, idet han i sin Sorgs Haardhed ikke ænsede legemlig Smerte, thi for lettere at kunne udholde det Saar, der

var blevet tilføjet hans Sjæl, lagde han an paa at saare en Del af sit Legeme haardt, hvorved han paa én Gang viste sin Tapperhed og sin Sorg og bar sin Skæbne som en lige saa bedrøvet som standhaftig Søn. Bjørn sad og kastede Tærninger, da Budskabet om Faderens Død blev bragt ham, og han knugede Tærningen, han holdt om med Haanden, saa voldsomt, at han klemte Blodet ud af Fingrene, saa det sprøjtede ud paa Bordet, hvorved han gav til Kjende, al Lykkens Kast var mere lunefuldt end Tærningens, han spillede med. Da Ella spurgte det, skønnede han, at den af de tre Brødre, som ingen sønlig Kjærlighed havde lagt for Dagen, havde baaret Faderens Død med størst Sjælskraft, og at han derfor maatte tage sig mest i Agt for Ivars Tapperhed. Men Ivar drog til England, og da han indsaa, at hans Flaade ikke var stærk nok til at holde Slag med Fjenden, foretrak han List for Dumdristighed og anvendte sin Snildhed over for Ella, idet han som Pant paa, at der skulde være Fred imellem dem, forlangte saa megen Jord, som han kunde ompænde med en Hestehud. Han fik, hvad han forlangte, thi Kongen sagde, at det kun var en ringe Begjæring, og glædede sig over, at saa mægtig en Fjende bad om lidt og ikke om meget, thi en lille Hud kunde jo kun spænde om et lille Stykke Land. Men Ivar skar Huden ud i tynde Strimler og ompændte med den et Stykke Land, der var saa stort, at han kunde bygge en By derpaa. Nu angrede Ella sin ødselhed og skønnede for sent, hvor meget mere der var i en Hud, naar den blev skaaren i Strimler, end naar den var hel, thi den Hud, han havde troet vilde ompænde et lille Stykke Jord, saa' han nu indtage en stor Landstrækning. Men Ivar førte saa rigelige Levnedsmidler ind i Byen, han byggede, at den kunde udholde en Belejring, idet han lagde Vind paa, at den lige saa godt skulde kunne væрге sig imod Hungersnød som imod Fjenden.

Imidlertid kom Sivard og Bjørn til med en Flaade paa fire Hundrede Skibe og erklærede Kongen aabenlys Krig og æskede ham til Slag. Da det var holdt til den fastsatte Tid, og de havde fanget Kongen, bød de, at der skulde ristes en ørn paa hans Ryg, idet det var dem en Gammen at gjøre det af med deres grummeste Fjende ved at mærke ham med Billedet af den grummeste Fugl, og de lod sig ikke nøje med at riste Saaret i hans Ryg, men de dryssede Salt paa det blodige Kjød. Efter at Ella saaledes havde maattet lade Livet, drog Bjørn og Sivard hjem til deres Riger. Ivar raadede for England i to Aar. Imidlertid havde Danskerne stadig gjort Oprør og yppet Krig og overdraget Herredømmet til to Mænd af Kongeslægten, Sivard og Erik. Ragnars Sønner angreb dem i Forening med en Flaade paa sytten Hundrede Skibe ved Slesvig og gjorde det af med dem efter et halvt Aars Kamp. Gravhøjene staar endnu som Vidnesbyrd derom. Det Sund, i hvilket Kampen stod, blev ikke mindre navnkundigt ved Sivards Død. Nu var næsten hele Kongestammen uddød med Undtagelse af Ragnars Sønner. Efter at Bjørn og Erik var vendt hjem, satte Ivar og Sivard sig fast i Danmark for at lægge fastere Tøjler paa Oprørerne og satte Agnar over England. Opbragt over, at Englænderne forjog ham, foretrak han med Sivards Bistand at udrydde sit Lands Indbyggere og lade Markerne ligge brak og udyrkede, frem for at det skulde opføde en overmodig Slægt, og lod den hæsligste Goldhed brede sig over øens fedeste Agerland, idet han sagde, at det var bedre at herske over en ørken end over et hovmodigt Land. Da Erik derpaa var bleven dræbt i Sverige som Følge af en vis østens Ondskab, og Agnar vilde hævne hans Død, udgjød han sit eget Blod over Fjenden, medens han ivrig søgte at hævne en anden, og medens han var opsat paa at revse sin faldne Broders Drabsmand, ofrede han Broderkjærligheden sit eget Liv.

Saa overtog Sivard med et almindeligt Landstings Samtykke sit Fædrenerige, men efter alle de Nederlag, han havde anrettet vidt og bredt, lod han sig nøje med den Navnkundighed, han vandt hjemme, og vilde hellere have Ord for at være udmærket i Fredens end i Krigens Gjerninger; han opgav at lægge sig efter Krigsvæsen og blev efter at have været den grummeste Hærmand Fredens omhyggeligste Vogter og søgte nu lige saa meget sin Ære i Fred og Ro, som han før havde holdt for, at den beroede paa Sejrenes Mængde. Lykken begunstigede denne Omskiftelse af hans Idrætter, saa at ligesom han ikke angreb nogen, var der heller ingen, der øvede Fjendtligheder imod ham.

Erik Barn

Sivard efterlod sig ved sin Død en ganske liden Søn, som snarere maatte siges at have arvet hans Sind end Riget og den Fred, han havde indstiftet. Haralds Broder Erik brød nemlig uden Hensyn til Drengens spæde Alder ind i Landet med en Skare Oprørere og bemægtigede sig Kronen uden at skamme sig ved at angribe det Barn, der var Rigets retmæssige Konge, og tilrive sig en Magt, der ikke tilkom ham - han viste sig jo saa meget uværdigere til Kronen, som han ikke undsaa sig ved at røve den fra en, der ikke kunde forsvare sig. Han skilte altsaa ham af med Kongemagten og sig selv med al Dyd, og idet han angreb et Barn i Vuggen, drev han al Mandighed ud af sit Hjærte, thi hvor Begjærlighed og Ærgjerrighed brændte, var der ingen Plads for Frændekjærlighed. Men denne Hjærteløshed hævnede Himlen i sin Vrede, thi der kom Krig imellem ham og Haralds Søn Guttorm, og den endte brat med et stort Mandefald; de omkom begge tillige med utallige andre, og den danske Kongestamme, der var svækket ved det grummeste Mandsslæt, var nu indskrænket til den eneste Søn, Sivard havde efterladt sig.

Saa vandt han da Kongemagten ved at miste sine Frænder, saa det var til større Gavn for ham, at de blev dræbte, end om de var blevne i Live. Han opgav det Forbillede, hans Fader havde givet, og traadte i sin Bedstefaders Fodspor, thi lige paa en Gang viste det sig, at han var i højeste Grad ivrig til at drive Vikingefærd. Gid han ikke ogsaa var optraadt som en letsindig Arving af Ragnars Aand i Henseende til at udrydde Kristendommen! Han pinte og plagede nemlig stadig alle fromme Mennesker, berøvede dem deres Gods og drev dem i Landflygtighed. Men det tjener til intet at gaa i Rette med ham for hans første Tid, eftersom jeg maa prise hans sidste Dage, thi det Liv, som begynder skammelig, men ender smukt, er mere værdigt til Ros end det, som begynder paa en Maade, der fortjener Anerkjendelse, men løber ud i Synd og Brøde. Ansgars heldbringende Formaninger fik nemlig Erik til at aflægge sit vanhellige Sinds Vildfarelser, han sonede, hvad han i sit Overmod havde forbrudt, og viste sig lige saa ivrig til at udøve Fromhed som tidligere til at foragte den, saa han optog ikke blot en mere heldbringende Lærdom med lærvilligt Sind, men aftvættede ogsaa ved den Renhed, der var over Slutningen af hans Liv, de Pletter det havde faaet i Begyndelsen. Ved sin Død efterlod han sig en Søn Knud, som han havde med Guttorm Haraldsøns Datter.

Knud

Han var endnu kun et Barn, saa baade han og Riget trængte til en Formynder. Men da det tyktes de fleste, at det baade var besværligt og let kunde vække Avind at paatage sig dette Hverv, besluttede man at udtage en Mand dertil ved Lodkastning, thi de viseste Danskere var bange for i saa vigtig en Sag selv at træffe et Valg, stolede mere paa Skæbnen end paa deres egen Mening og vilde hellere lade Valget komme an paa et Træf end paa moden Overvejelse. Saa skete det da, at en vis Ennignup, en Mand af den største og mest ufordærvede Dyd, blev nødt til at tage dette byrdefulde Hverv paa sine Skuldre, og da han havde tiltraadt Styrelsen, som Lodkastningen havde tildelt ham, tog han ikke mindre Hensyn til hele Rigets Tilstand end til Kongens unge Alder, hvorfor da ogsaa nogle, som ikke er synderlig kyndige i Historien, har tildelt ham en Plads midt i Kongerækken. Da Knud efter at have traadt sine Børnesko var voxet op til Mand, fjærnede han dem, der havde vist ham den Velgjerning at opfostre ham, og blev efter at have været en Knøs, man næsten havde opgivet alt Haab om, en over al Forventning gjæv Mand. Kun den ene Ting ved ham maa man begræde, at han døde uden at have antaget Kristendommen.

Frode

Kongemagten gik strax efter over til hans Søn Frode. Hans Lykke, som øgedes ved Vaabendaad og Krig, naaede et saadant Maal, at han atter lagde de Lande, der i sin Tid var faldne fra Danmark, under det gamle Aag og tvang dem til Lydighed som i fordums Dage. I England, som alt en Stund havde været kristnet, tog han imod den hellige Daab, og da det var hans Attraa, at den Frelse, han selv havde vundet, ogsaa skulde blive hans Folk til Del, bad han Agapetus, som den Gang var Pave i Rom, om at lade Danmark oplære i Kristendommen. Men han oplevede ikke at faa sit ønske opfyldt, thi han døde, inden Sendemændene fra Rom var komne; hans Hensigt var visselig bedre end hans Held, og for sit fromme Forsæt opnaaede han lige saa stor Løn hisset som andre for, hvad de faar udrettet.

Gorm Engelskmand

Efter Frodes Død kom hans Søn Gorm, som førte Tilnavnet Engelskmand, fordi han var født i England, paa Tronen dér paa øen, men den Lykke var mindre varig end rask til at falde i hans Lod, thi da han drog fra England til Danmark for at ordne Sagerne dér, blev et langvarigt Tab Følgen af en kortvarig Fraværelse. Englænderne, som holdt for, at alt Haab om at opnaa Friheden beroede paa hans Fraværelse, pønsede paa almindeligt Frafald fra Danskerne og tog over Hals og Hoved Mod til sig og gjorde Oprør. Men jo mere Englænderne hadede og foragtede ham, des mere trofast holdt Danskerne fast ved ham, saa da han begjærlig efter Herredømmet strakte begge Hænder ud efter de to Lande, fik han det ene, men mistede

uigjenkaldelig det andet, thi han gjorde aldrig noget kjækt Forsøg paa at vinde det tilbage. Saa vanskeligt er det at holde sammen paa store Riger.

Harald

Derpaa blev hans Søn Harald Konge i Danmark. Efterslægten har halvvejs glemt ham og har ingen ypperlige Bedrifter at melde om ham, fordi han mere lagde Vind paa at bevare Kongemagten end paa at udvide den.

Gorm den Gamle

Nu blev Gorm Konge, en Mand, som bestandig var fjendtlig sindet imod Kristendommen og opsat paa at tage al Ære fra de Kristne, som om de var de vederstyggeligste Mennesker. Alle, der bekjendte sig til den Tro, pinte han med al den Fortræd af forskjellig Slags, han kunde, og blev ikke træt af at forfølge dem med Bagvaskelser. Ja, for at gjenindføre det gamle Hedenskab i Templerne jævned han den Kirke, som fromme Mennesker havde bygget paa Byen Slesvigs Grund, fuldstændig med Jorden, som om det var en vanhellig Bolig for Ugudelighed, og straffede saaledes dem, han ikke havde pint og plaget, med at rive deres Gudshus ned. Skjønt han havde Ord for at have en overmaade anselig Skikkelse, svarede hans Sjæl kun lidet til Legemet. Han var nemlig saa at sige saa mæt af at herske, at han nøjedes med at bevare sin kongelige Magt og Myndighed uden at bryde sig om at udvide den, holdt det for bedre at værne om det, han havde, end at strække Haanden ud efter andres og var mere opsat paa at passe paa det, som hørte ham til, end paa at forøge det ved at erhverve mere.

Da Rigets Ældste opfordrede ham til at gifte sig, begjærede han den engelske Konges Edelreds Datter Thyra til Ægte. Hun, som overgik andre Kvinder i Alvor og Dygtighed, stillede sin Bejler det Vilkaar, at hun først vilde gifte sig med ham, naar hun fik Danmark i Morgengave. Det gik han ind paa, og saa blev hun trolovet med ham. Den Nat, da hun for første Gang besteg det ægteskabelige Leje, bad hun paa det indstændigste sin Brudgom, om han i tre Nætter vilde lade hende i Fred. Hun vilde nemlig ikke have Samkvem med ham, før end en Drøm havde givet hende Varsel om, hvorvidt hendes Ægteskab vilde blive frugtbart, og under Skin af Kyskhed opsatte hun derfor sin Indvielse i Ægteskabets Hemmeligheder, idet hun skjulte sit Forsæt, at lære sit Afkom at kjende, under Blufærdighedens Slør og med paatagen Ærbarhed ventede med at have ægteskabeligt Samkvem med sin Husbond, til hun havde udforsket, hvad Lykke hun vilde have med at forplante Ætten. Somme holder dog for, at naar hun lod sin Husbond vente paa Ægtesengens Glæder, var det fordi hun ved sin Afholdenhed vilde formaa ham til at antage Kristendommen. Skjønt den unge Mand brændte af Elskov til hende, foretrak han dog at give efter for hendes Afholdenhed hellere end for sin egen Attraa, holdt for, at det var sømmeligere at bekæmpe sin Elskovslyst end at nægte sin elskede, hvad hun med Taarer bad ham om, thi han anede ikke, at det var af Beregning, hun

bad ham derom, men troede, det kom af Blufærdighed, og saaledes blev han, der burde have favnet hende som Husbond, hendes Kyskheds Vogter for ikke lige ved Begyndelsen af sit Ægteskab at faa det Mærke paa sig, at han var saa hengiven til Vellyst, at hans Attraa var stærkere end hans Ærbarhed. Og for ikke at foregribe den Elskov, Møen forment ham, flyttede han sig ikke blot langt til Side fra hende, men lagde oven i Købet sit dragne Sværd imellem dem, saa at han delte Lejet imellem sig og sin Brud. Men den Gammen, han frivillig havde givet Afkald paa, havde han kort efter af en frydefuld Drøm, thi da han var falden i Søvn, bares det ham for, at der kom to Fugle ud fra hans Hustrus Skjød, den ene større end den anden, og svang sig til Vejrs og fløj op imod Himlen og da der var gaaet en liden Stund, kom de tilbage og satte sig hver paa sin af hans Hænder. Anden og tredje Gang vovede de sig, efter at have hvilet sig lidt, med udspilede Vinger op i Luften, men til sidst kom den mindste af dem ene tilbage til ham, og dens Fjer var bestænkedet med Blod. Som han nu laa der i dyb Søvn, jamrede han sig i sin Forfærdelse over dette Syn og fyldte hele Huset med høje Skrig. Da hans Folk kom til og spurgte, hvad der var paa Færde, fortalte han, hvad han havde drømt, og Thyra, som nu skønnede, at hun vilde blive velsignet med Afkom, opgav nu sit Forsæt og var lige saa opsat paa at aflægge sin Kyskhed, som hun før havde været ivrig til at bede om at maatte bevare den. Hun gav afkald paa sin Jomfrustand og hengav sig i Elskov, undte sin Husbond den Gammen at favne hende, som han lystede, og lønnede ham saaledes for hans Dyd og Afholdenhed, men det vilde hun aldrig have gjort, sagde hun, hvis ikke hans Drøm havde givet hende Vished om, at hun vilde vorde frugtbar. Saaledes kom hun paa en lige saa snild som usædvanlig Maade, ved at anstille sig kysk, til Kundskab om det Afkom, hun skulde føde. Hun blev da heller ikke skuffet i sin Forventning, thi det varede ikke længe, før hun havde den Glæde at blive Moder til Knud og Harald. Da de havde naaet Manddomsalderen, udrustede de en Flaade og kuede Slavernes tøjlesløse Overmod, og ikke engang England undlod de at plage paa samme Maade. Edelred glædede sig over deres Mod, som om den Overlast, hans Dattersønner gjorde ham, var ham en sand Fornøjelse, og tog imod den skammeligste Uret, som om det var den kosteligste Velgjerning. Han holdt det nemlig for en langt større Dyd, at de var tapre, end at de viste ham skyldig Ærbødighed, og derfor ansaa han det for langt bedre, at de hjemsøgte ham som Fjender end gjorde sig behagelige for ham som fejge Mænd. I selve deres store Kjækhed saa' han en Prøve paa det Manddomsmod, de vilde lægge for Dagen i Fremtiden, thi han kunde ikke tvivle om, at de, som fo'r saa kjækt frem imod deres Mødrenes frænder, med Tiden ogsaa vilde hjemsøge fremmede. I den Grad foretrak han den Uret, de øvede imod ham, for skyldig Lydighed, at han med Forbigaaelse af sin Datter bestemte, at de skulde arve England efter ham, idet han ikke betænkte sig paa at lægge mere Vægt paa, at han var Bedstefader, end paa, at han var Fader. Deri handlede han jo nu ikke uforstandig, han var nemlig paa det rene med, at det sømmede sig bedre, at Mænd havde Kongemagten end Kvinder, og holdt for, at der burde gjøres Forskjel paa en ukrigerisk Datter og tapre Dattersønner. Saaledes gik det til, at Thyra, skjønt hun selv blev gjort arveløs, uden Misundelse saa' sine Sønner arve hendes Faders Rige: hun holdt nemlig for, at det, at de blev foretrukne for hende, snarere var til Ære end til Skam for hende.

Efter at de nu havde beriget sig ved at gjøre mangfoldigt Bytte paa Vikingetog, satte de med det største Mod deres Haab til at angribe Irland. Medens de belejrede Dublin, som holdtes for at være Landets Hovedstad, gik Kongen med nogle faa Folk, der var særdeles dygtige i Bueskydning, ind i en Skov, der laa tæt ved Byen. Her var Knud med en stor Mængde af sine krigere optagen af at se paa Lege, der holdtes ved Nattetid, og Kongen omringede ham da paa svingefuld Vis og afskjød langt borte fra en Pil imod ham; den ramte ham i Brystet og gav ham Banesaar. Men Knud, som frygtede for, at hans Fjender skulde bryde ud i Jubel over den Fare, han var stedt i, og derfor var opsat paa at skjule, at han var dødelig saaret, raabte med sin Stemmes sidste Kraft til sine Mænd, at de skulde føre Legene til Ende uden Forstyrrelse. Ved denne List opnaaede han, at Danskerne underlagde sig Irland, før end Irlænderne havde faaet Nys om hans Død. Hvem vilde ikke sørge over saadan en Mands Død, hvis Selvbeherskelse skaffede hans Krigere Sejren ved, at hans Kløgt naaede længere end hans Liv? Danskerne var nemlig stedte i den yderste Vaande og i saadan Fare, at de var lige ved at opgive Haabet, men ved at lyde deres døende Høvdings Bud sejrede de snart over dem, de frygtede for.

Paa den Tid var Gorm bleven saa højt bedaget, at han gik paa Gravens Rand, en lang Række Aar havde han været blind, og eftersom han havde naaet en Alder, der strakte sig til menneskelig Levetids yderste Grænse, var han mere bekymret for sine Sønners Liv og Trivsel end for det stakkede Liv, han havde igjen, men særlig sin ældste Søn elskede han saa højt, at han havde svoret, at han vilde dræbe den, som først meldte ham hans Død. Da Thyra havde faaet sikre Tidender om hans Død, og ingen turde sige det rent ud til Gorm, tog hun sin Tilflugt til List og forkyndte i Gjerning, hvad hun ikke turde sige med Ord. Hun tog nemlig det kongelige Skrud af sin Husbond og iførte ham usle Klæder og bar ogsaa andre Tegn paa Sorg til Skue, hvorved hun aabenbarede Grunden, thi i gamle Dage plejede Folk at gjøre Brug af saadanne Tegn ved Ligfærd, for at det barske Udvortes kunde vidne om Sorgens Bitterhed. Saa sagde Gorm: "Melder du mig Knuds Død?" - "Den melder du, og ikke jeg", svarede Thyra, og ved de Ord gjorde hun sin Husbond Dødsens og sig selv til Enke, saa hun paa én Gang fik sin Husbond og sin Søn at sørge over, og, da hun meldte Manden Sønnens Død, forenede hun dem i Døden og kom til at følge dem begge til Graven med samme Taarer, idet hun begræd den ene som Hustru og den anden som Moder, skjønt hun just da snarere burde have været opmuntret ved Trøst end knust af Ulykker.